Rana kommune

Dato: 100226
Journalnr: 2026/1092

Notat

Til:	
Fra:	Ida Olofsson

Evaluering av hjorteviltjakta 2025

Jamfør *Målsetninger for hjorteviltforvaltningen i Rana kommune 2023-2026* vedtatt i kommunestyret den 28.03.2023 (politisk sak 19/23), skal det gjøres en årlig evaluering av målsetningene i dokumentet.

Delmål – Forvaltning

Målsetning 1: Jakta skal i størst mulig grad organiseres gjennom bestandsplaner, ytterliggere oppdeling i små vald bør unngås

Tabell 1 viser andelen elgvald med og uten bestandsplan i Rana kommune for perioden 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Antall godkjente elgvald	10	10	10	10
Med bestandsplan	6	7	7	7
Uten bestandsplan	4	3	3	3

Tabell 1 viser en økning av antall vald med godkjent bestandsplan fra 2022 til 2023. Fra 2023 til 2025 har antall vald med godkjent bestandsplan ikke endret seg.

Kommentar til målsetning 1:
Det bør jobbes ytterliggere med at jakta organiseres i større vald med godkjent bestandsplan.

Målsetning 2: Alle slaktevekter skal innrapporteres
Resultat: 96 % rapportering i 2025.

Kommentar til målsetning 2:
Det bør jobbes med å få rapporteringen tilbake på samme nivå som i 2023. Da var rapporteringen 100 %. Imidlertid er rapporteringen bedre enn i 2024, da rapporteringen var 93 %.

Målsetning 3: Beitetrykk/uttaksprosent på ROS-artene og furu skal reduseres
Resultat: Ikke påbegynt.

Kommentar til målsetning 3:
Det planlegges ny beitetakst under året. Beitetakstrapporten skal være ferdig i slutten av 2026 slik at tallene er klare til sluttevalueringen av målperioden. Beitetaksten gjennomført i 2022 og 2026 skal i sluttevalueringen sammenlignes for å se om hjorteviltforvaltningen har redusert beitetrykket/uttaksprosenten i tråd med målsetningene.

Delmål – Elg

Målsetning 1: Elgbestanden skal reduseres. Jaktuttak pr. år: 400

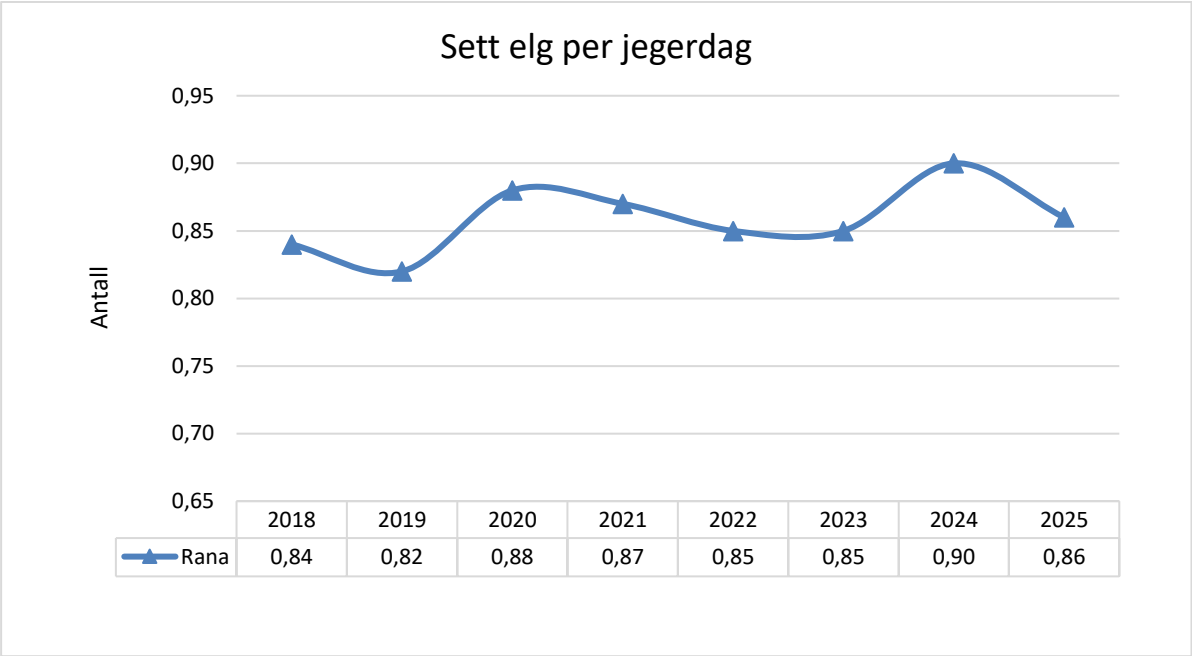

Figur 1 viser sett elg per jegerdag for perioden 2015-2025 i Rana kommune.

Figur 1 viser en svakt oppadgående trend i sett elg per jegerdag, selv om det har gått opp og ned mellom ulike år.

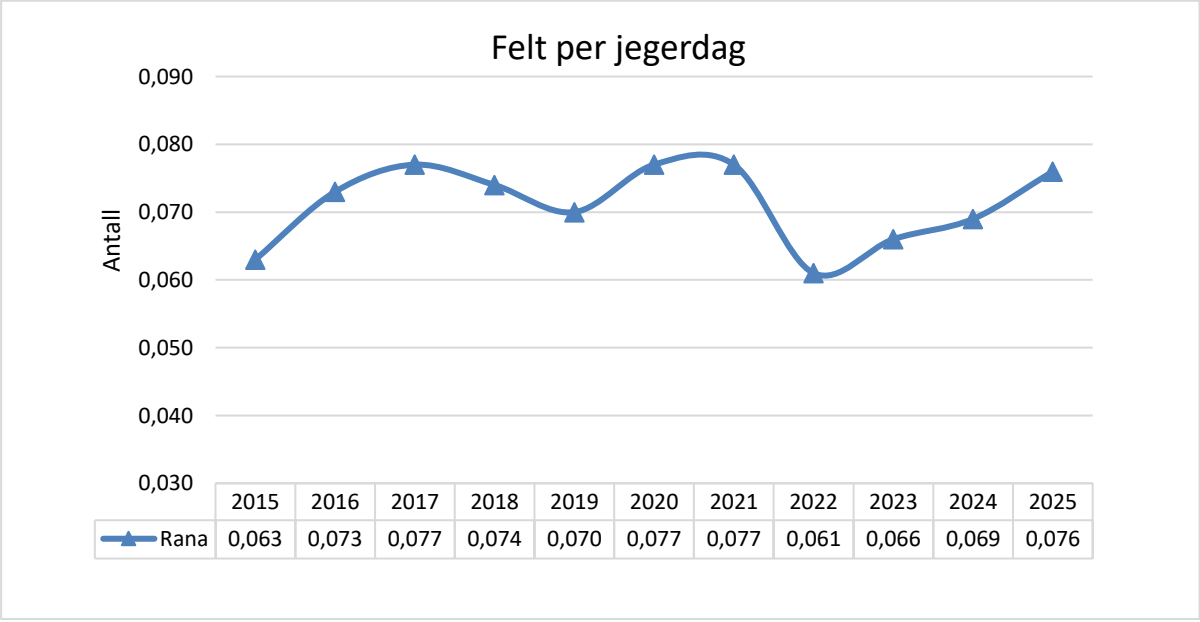

Figur 2 viser felt elg per jegerdag for perioden 2015-2025 i Rana kommune.

Figur 2 viser en svak økning frem til 2021 og så en tydelig nedgang påfølgende år. Fra 2022 og til 2025 har felt elg per jegerdag økt igjen og er nesten tilbake på samme nivå som i 2021. Felt elg per jegerdag I denne planperiode er felt elg per jegerdag i gjennomsnitt 0,70 elg per dag og år. Forrige planperiode (2019-2022) var gjennomsnittet 0,71 elg per jegerdag og år.

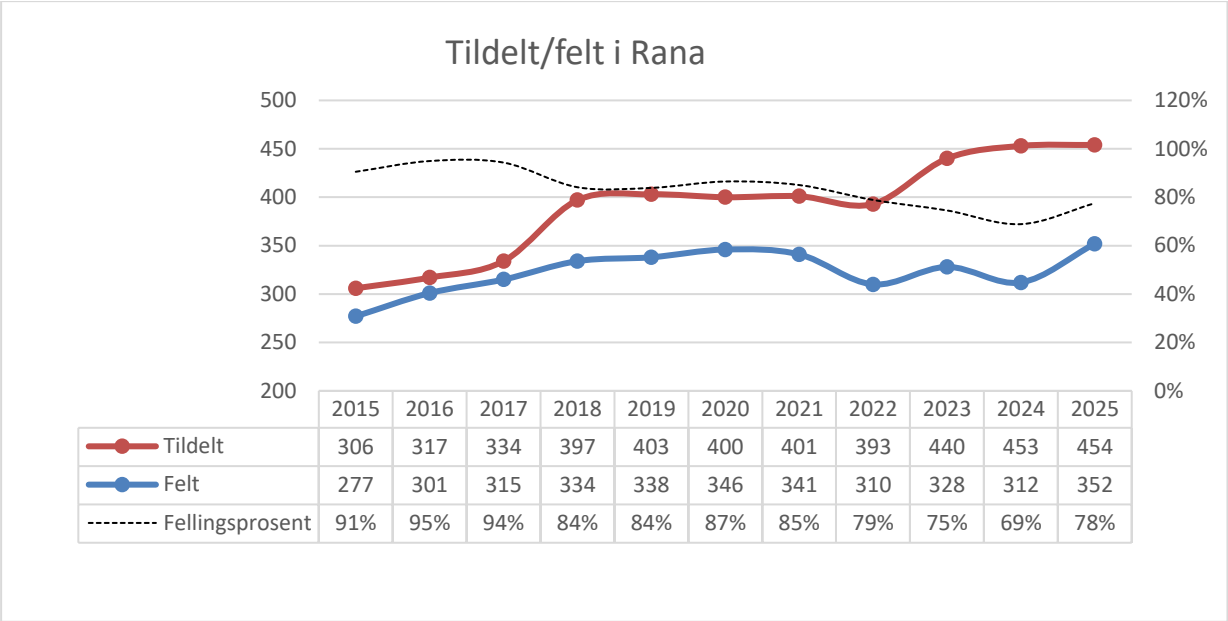

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tildelt	306	317	334	397	403	400	401	393	440	453	454
Felt	277	301	315	334	338	346	341	310	328	312	352
Fellingsprosent	91%	95%	94%	84%	84%	87%	85%	79%	75%	69%	78%

Figur 3 viser antall tildelt og felt elg og fellingsprosent i perioden 2015-2025 i Rana kommune

Figur 3 viser en økning av antall tildelt elg. Antall felt elg har vært økende fra 2015 til 2021. Fra 2021 og frem til 2025 har antall felt elg fluktuert uten tydelig trend. I 2025 er antall felt elg på høyeste nivået siden måleperiodens start. Imidlertid er det sa langt i denne planperioden i gjennomsnitt bare felt 4 elg flere per år sammenlignet med forrige (2019-2022). Selv om fellingsprosenten for 2025 års jakt er høyere enn tidligere år i denne planperiode så har den gjennomsnittlige fellingsprosenten for inneværende periode falt med rundt 10 %, sammenlignet med forrige planperiode.

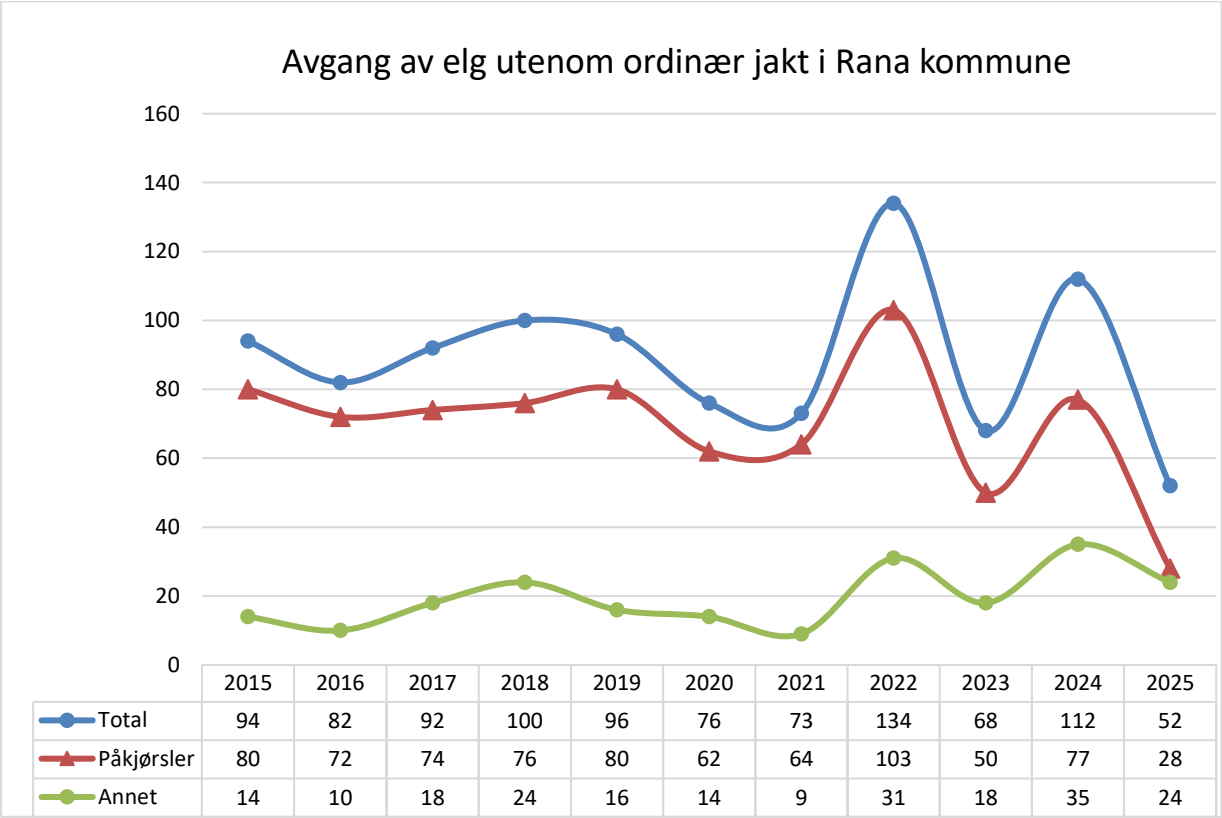

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Total	94	82	92	100	96	76	73	134	68	112	52
Påkjørsler	80	72	74	76	80	62	64	103	50	77	28
Annet	14	10	18	24	16	14	9	31	18	35	24

Figur 4 viser avgang av elg utenom ordinær jakt i perioden 2015-2025 i Rana kommune.

Figur 4 viser en svak reduksjon i antall påkjørsler med dødelig utfall fra 2015 til 2025, med årene 2022 og 2024 som små topper med høyere antall påkjørsler. Kategorien annet følger omtrent samme mønster, med høyere avgang av elg 2022 og 2024. Imidlertid er trenden for denne kategorien svakt økende i motsetning til antall påkjørsler. I gjennomsnitt har det dødt 18 elger færre per år av sykdom og i trafikken denne planperiode sammenlignet med forrige planperiode (2019-2022).

Kommentar til målsetning 1:
Jamfør figur 3 har Rana økt tildelingene i tråd med målsetning 1. Jaktuttaket er 48 elg lavere enn fastsatt mål.

Basert på denne statistikk er det ikke noe som klart indikerer redusert elgbestand. En i hovedsak synkende fellingsprosent (figur 3), og at færre elger blir påkjørt i trafikken (figur 4) kan indikere på en redusert elgbestand. At det bare har blitt felt i gjennomsnitt 4 elger mer per år, sammen med at det i gjennomsnitt har dødt 18 elger færre per år indikerer mer på at tildelningen av elg er for høy i forhold til faktisk bestand og at de forebyggende tiltakene som blitt gjort etter vei og jernbane har gitt resultat. At sett elg per jegerdag (figur 1) har en svakt oppadgående trend kan heller tyde på en økende elgbestand. Men trenden er for utydelig for å trekke noen konklusjoner og kan også bero på at jegere har blitt bedre på å rapportere etter ny metode. De tre siste årene har det blitt rapportert flere felte elger per jegerdag (figur 2), noe som også kan indikere en økende elgbestand.

Oppsummert gir ikke denne statistikk nok klare indikasjoner for å trekke sikre konklusjoner om elgbestandens utvikling i Rana. Anbefalingene ut fra dette dataet er at tildelningene bør fortsette i samme størrelsesorden ut målperioden, for å så gjøre en ny vurdering i sluttevalueringen etter årets jakt. Sluttevaluering skal sammen med ny beitetakst fungere som underlag til å lage nye målsetninger for en ny planperiode, 2027-2030.

Målsetning 2: Kjønnsfordelingen i uttaket skal være 45-50% hunndyr og 50-55% hanndyr

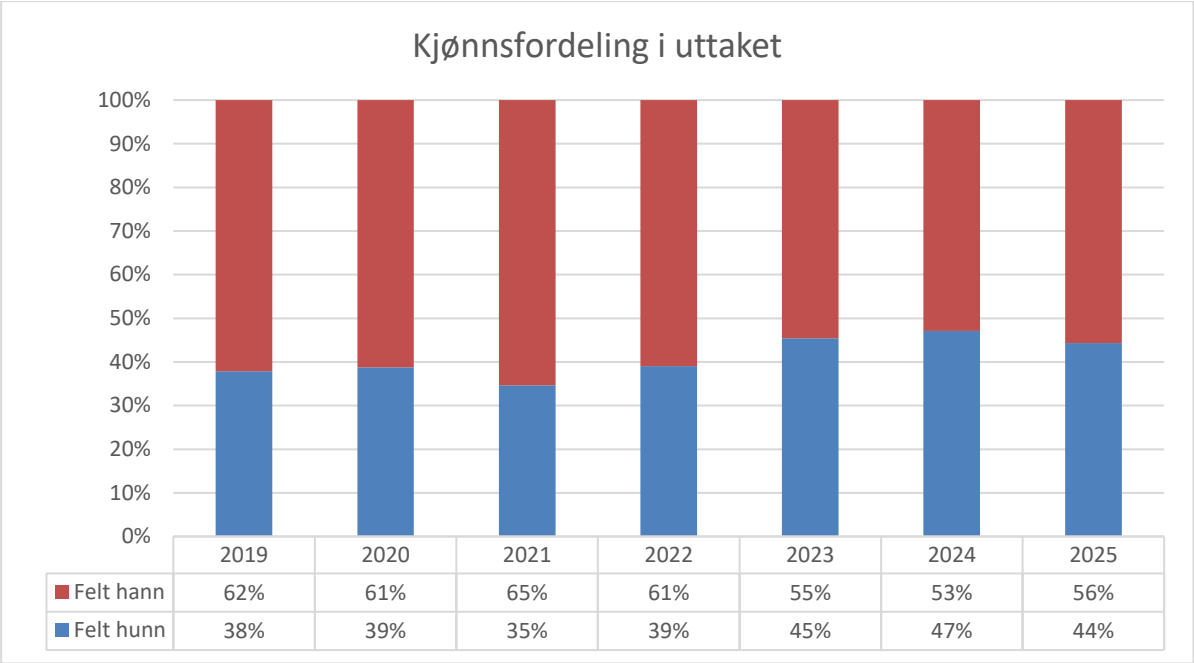

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Felt hann	62%	61%	65%	61%	55%	53%	56%
Felt hunn	38%	39%	35%	39%	45%	47%	44%

Figur 5 viser kjønnsfordelingen i uttaket av elg i perioden 2019-2025 i Rana kommune.

Figur 5 viser i grove trekk en reduksjon av andelen felt hanndyr og en økning i andelen felt hunndyr fra 2019 til 2025. I 2025 er det felt 56 % hanndyr og 44 % hunndyr.

Kommentar til målsetning 2:
Tildelinger i tråd med de kommunale målsetningene er årsaken til økningen av antall hanndyr i uttaket. Kjønnsfordelingen er for første gang i denne planperiode akkurat utenfor fastsatt målsetning.

Målsetning 3: Andelen felt kalv og ungdyr skal være minimum 60% av uttaket

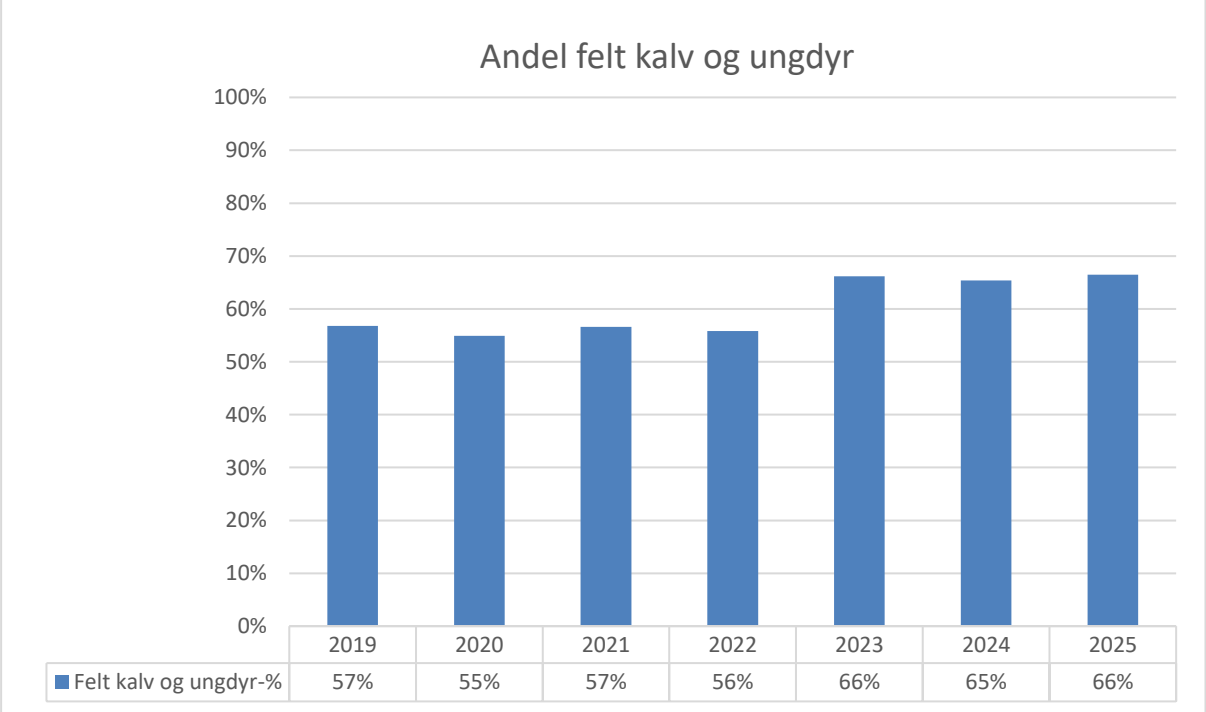

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Felt kalv og ungdyr-%	57%	55%	57%	56%	66%	65%	66%

Figur 6 viser andelen felt kalv og ungdyr av totaluttaket for perioden 2019-2025 i Rana kommune.

Figur 6 viser en økning i andelen felt kalv og ungdyr under denne planperiode sammenlignet med tidligere planperiode (2019-2022).

Kommentar til målsetning 3:
Tildelinger i tråd med de kommunale målsetningene er årsaken til den økte avskytingen av kalv og ungdyr. Andelen felt kalv og ungdyr av totaluttaket er så langt i perioden innenfor fastsatt målsetning.

Målsetning 4: Andelen felt kalv skal minimum være 35% av uttaket

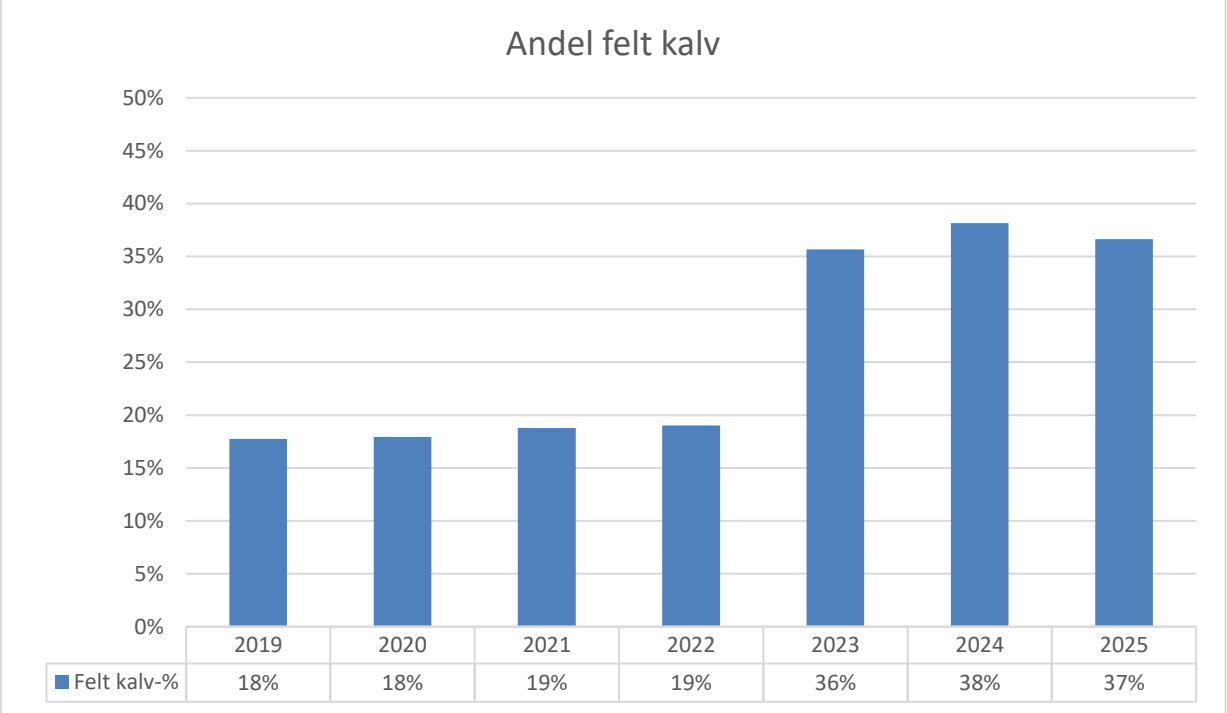

Figur 7 viser andelen felt kalv av totaluttaket av elg i perioden 2019-2025 i Rana kommune.

Figur 7 viser en markant økning i andelen felt kalv i denne planperiode sammenlignet med tidligere planperiode (2019-2022).

Kommentar til målsetning 4:
Tildelinger i tråd med de kommunale målsetningene er årsaken til den økte avskytingen av kalv. Andelen felt kalv av totaluttaket er så langt i perioden innenfor fastsatt målsetning.

Målsetning 5: Andelen felt voksne okser (2 1/2år og eldre) skal ikke overstige 23% av uttaket

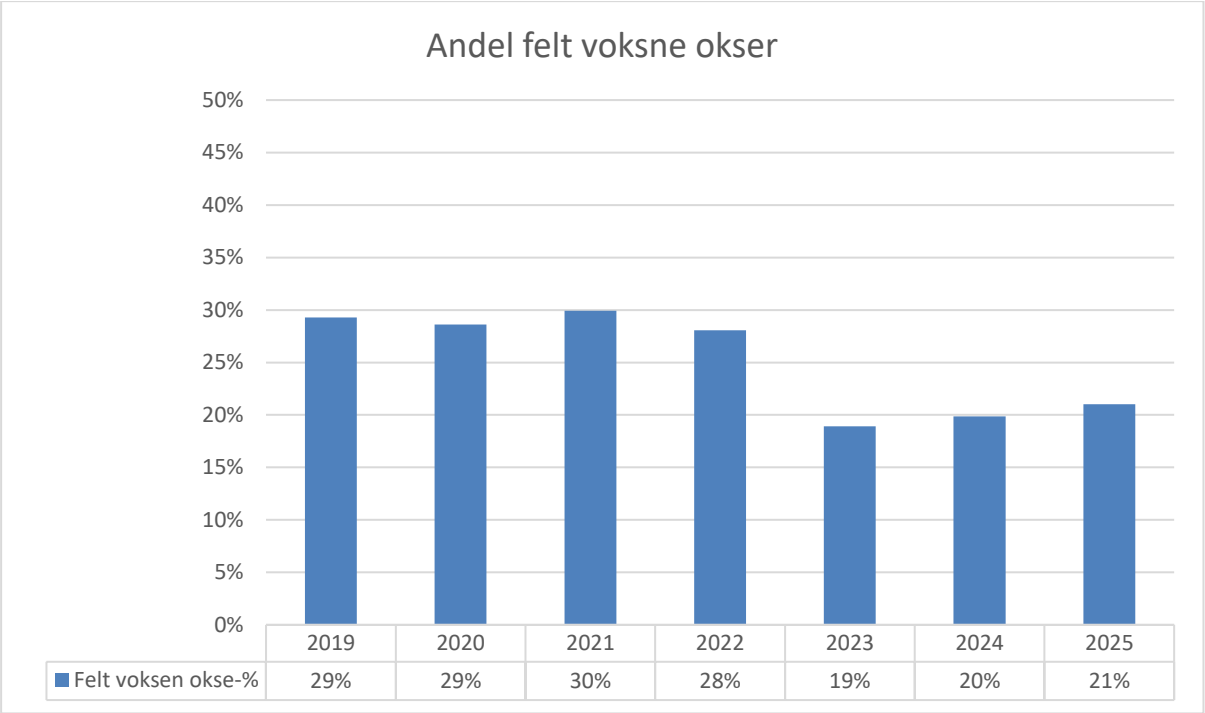

Figur 8 viser andelen felt voksne okser av totaluttaket i perioden 2019-2025 i Rana kommune.

Figur 8 viser en markant reduksjon i andelen felt voksne okser i 2023-2025 sammenlignet med 2019-2022.

Kommentar til målsetning 5:
Tildelinger i tråd med de kommunale målsetningene er årsaken til den lavere avskytingen av voksne okser. Andelen felt voksne okser av totaluttaket er så langt i perioden innenfor fastsatt målsetning.

Målsetning 6: Andelen felt voksne kyr (2 1/2år og eldre) skal ikke overstige 17% av uttaket

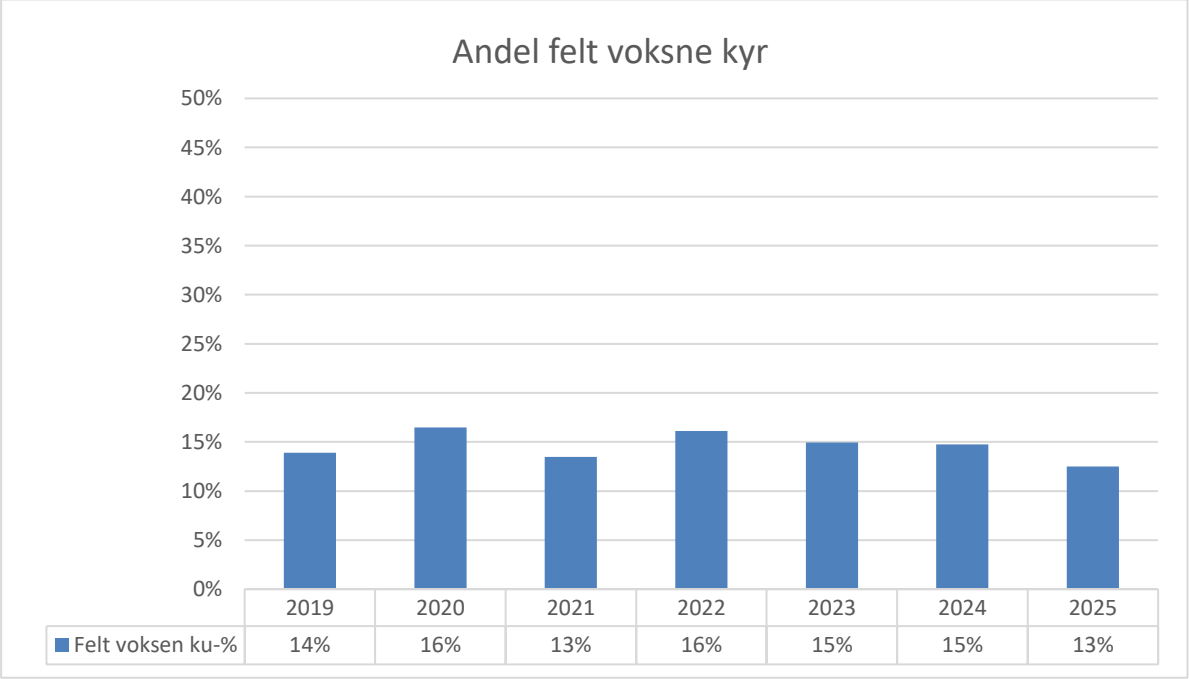

Figur 9 viser andelen felt voksne kyr av totaluttaket av elg i perioden 2019-2025 i Rana kommune.

Figur 9 viser et stabilt uttak av voksne kyr.

Kommentar til målsetning 6:
Tildelinger i tråd med de kommunale målsetningene er årsaken til avskytingsnivået av voksne kyr. Andelen felt voksne kyr av totaluttaket er så langt innenfor fastsatt målsetning.

Målsetning 7: Felt elg pr. jegerdag: 0.055

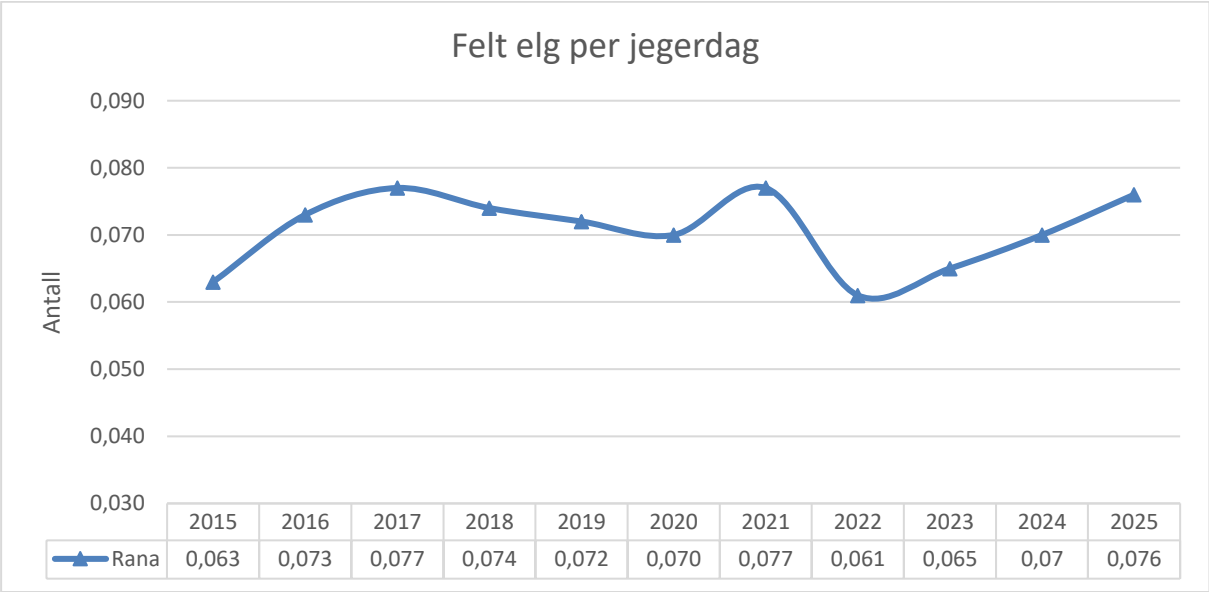

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Rana	0,063	0,073	0,077	0,074	0,072	0,070	0,077	0,061	0,065	0,07	0,076

Figur 10 viser felt elg per jegerdag for perioden 2015-2025 i Rana kommune.

Figur 10 viser en økning av felt elg per jegerdag fra 2015 til 2016. Fra 2016 og til 2021 har antall felt elg per jegerdag holdt seg på omtrent den samme nivå, med bare små variasjoner fra år til år. I 2022 var det en kraftig nedgang i felt elg per jegerdag. Siden dess har felt elg per jegerdag økt og er i 2025 nesten tilbake på samme nivå som i 2021.

Kommentar til målsetning 7:
Felt elg per jegerdag er så langt i perioden godt over fastsatt målsetning. For å nå målet bør det jobbes mot en høyere avskytingsprosent.

Målsetning 8: Sett ku pr. okse 1.5-1.7

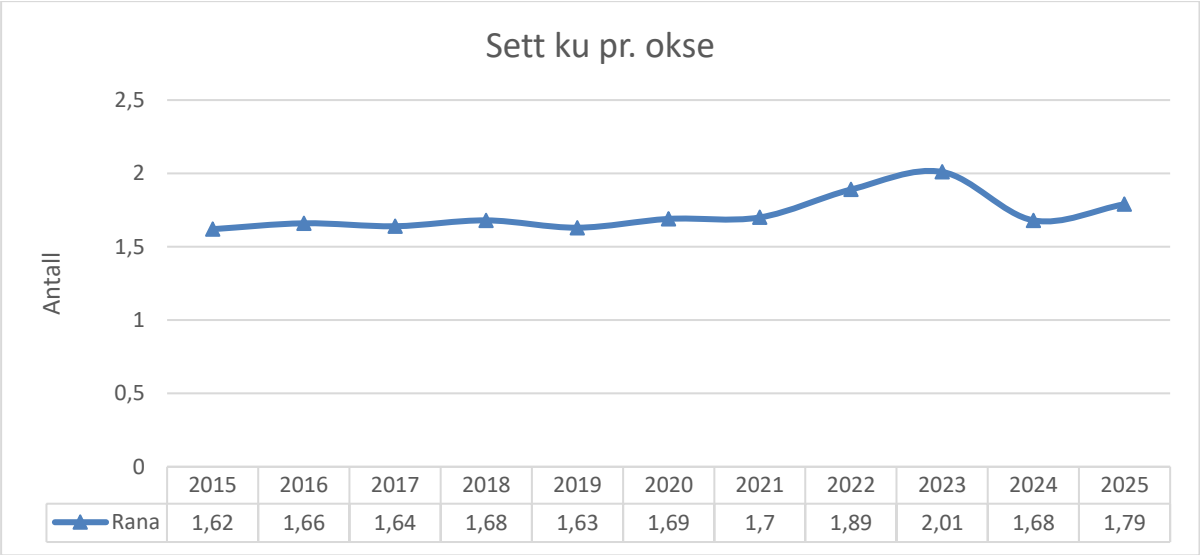

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Rana	1,62	1,66	1,64	1,68	1,63	1,69	1,7	1,89	2,01	1,68	1,79

Figur 11 viser sett ku per okse i perioden 2015-2025 i Rana kommune.

Figur 11 viser en svak økning i antall sett ku per okse frem til 2023. Sett ku per okse var innenfor målsetning mellom årene 2015 og 2020. Årene 2021-2023, samt 2025 er sett ku per okse over det fastsatte intervallet.

Kommentar til målsetning 8:
Sett ku per okse er i 2025 ikke innenfor fastsatt målsetning.

Målsetning 9: Sett kalv pr. ku 0.70

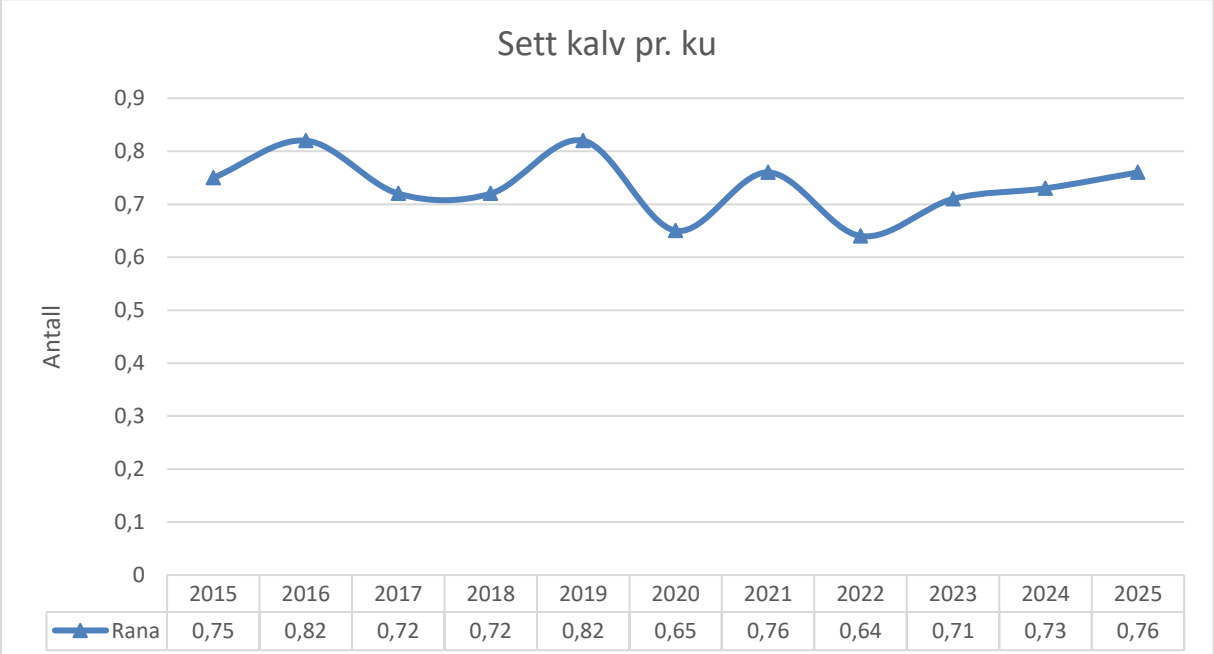

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Rana	0,75	0,82	0,72	0,72	0,82	0,65	0,76	0,64	0,71	0,73	0,76

Figur 12 viser sett kalv per ku for perioden 2015-2025 i Rana kommune.

Figur 12 viser en svak reduksjon i sett kalv per ku frem til 2023. Fra og med 2023 har det vært en svak økning i sett kalv pr. ku.

Kommentar til målsetning 9:
Sett kalv per ku er så langt i perioden innenfor fastsatt målsetning.

Målsetning 10: Sett kalv pr. kalvku 1.3

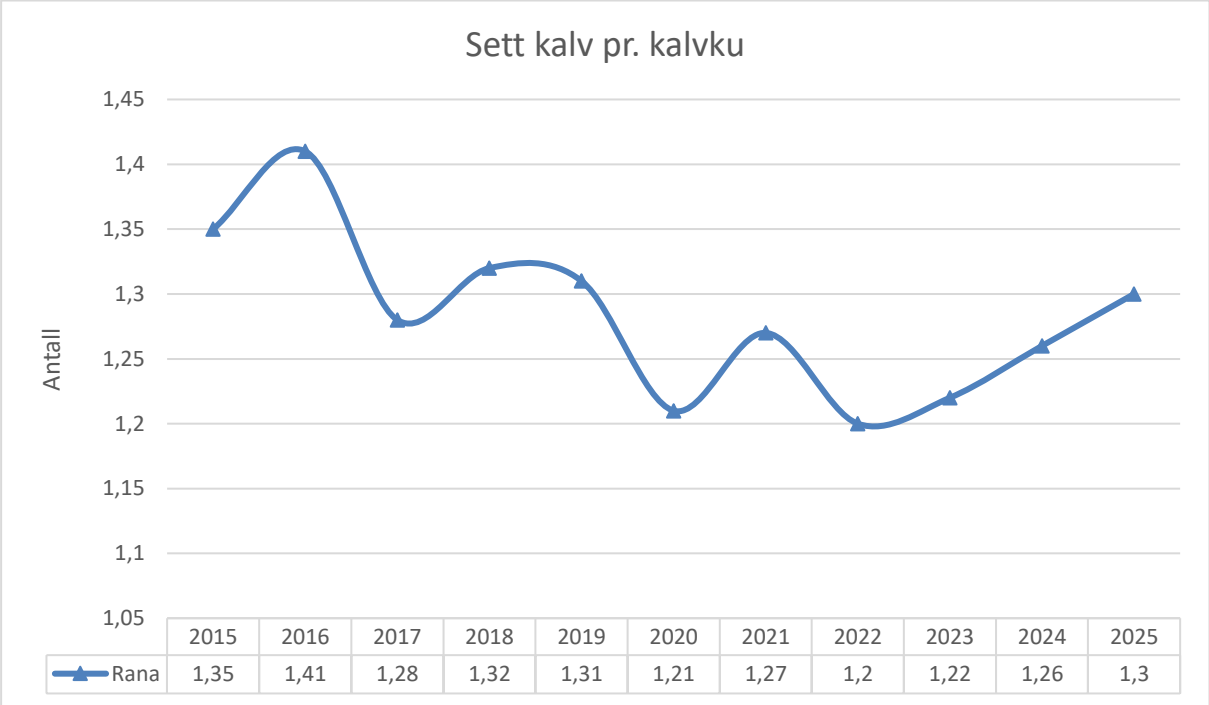

Figur 13 viser sett kalv per kalvku for perioden 2015-2025 i Rana kommune.

Figur 13 viser en svak reduksjon i sett kalv per kalvku. Siste tre årene har sett kalv per kalvku begynt å øke.

Kommentar til målsetning 10:
Sett kalv per kalvku er akkurat innenfor fastsatt målsetning.

Målsetning 11: Gjennomsnittlige slaktevekter for kalv og ungdyr skal ikke reduseres

Figur 14 viser gjennomsnittlige slaktevekter for kalv fordelt på kjønn i perioden 2015-2025 i Rana kommune.

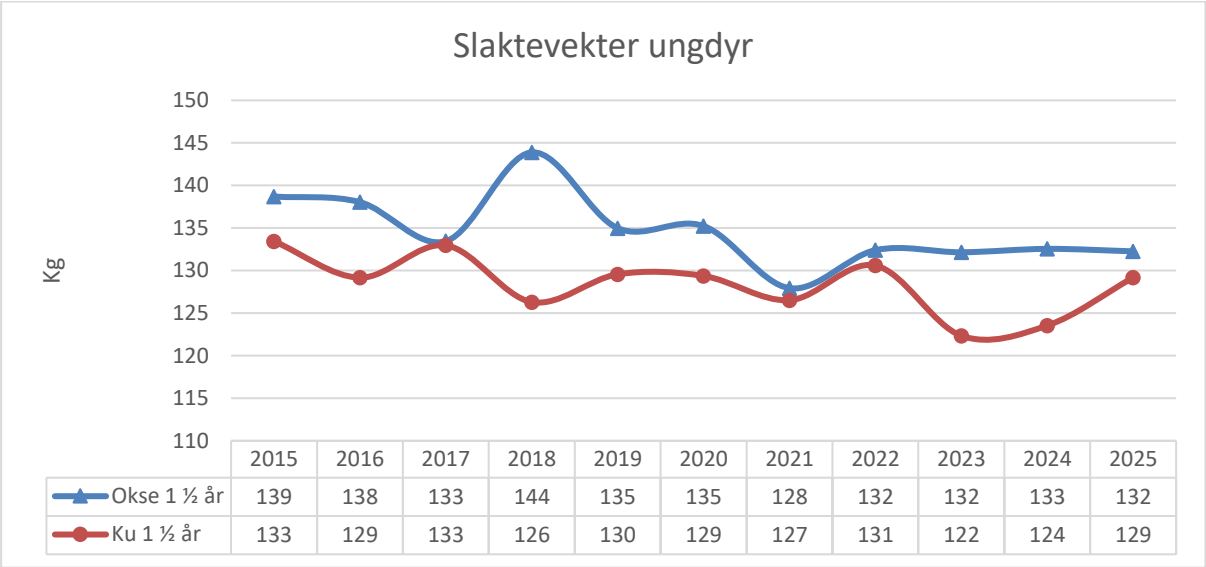

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Okse 1 ½ år	139	138	133	144	135	135	128	132	132	133	132
Ku 1 ½ år	133	129	133	126	130	129	127	131	122	124	129

Figur 15 viser gjennomsnittlige slaktevekt er for ungdyr fordelt på kjønn i perioden 2015-2025 i Rana kommune.

Figur 14 og 15 viser en svak reduksjon i gjennomsnittlige slaktevekter for begge kjønn. Fra 2023 til 2025 har slaktevektene økt noe eller holdt seg noenlunde uendret.

Kommentar til målsetning 11:
Gjennom å redusere elgbestanden antas det at tilgangen og kvalitet på vinterbeite øker som videre antas å gi positivt utslag på slaktevektene på lengre sikt. Imidlertid er det uklart om det er på grunn av redusert elgbestand som nedgangen av slaktevektene har stoppet opp.

Målsetning 12: Trafikkdrept elg skal ikke overstige 60 dyr pr år

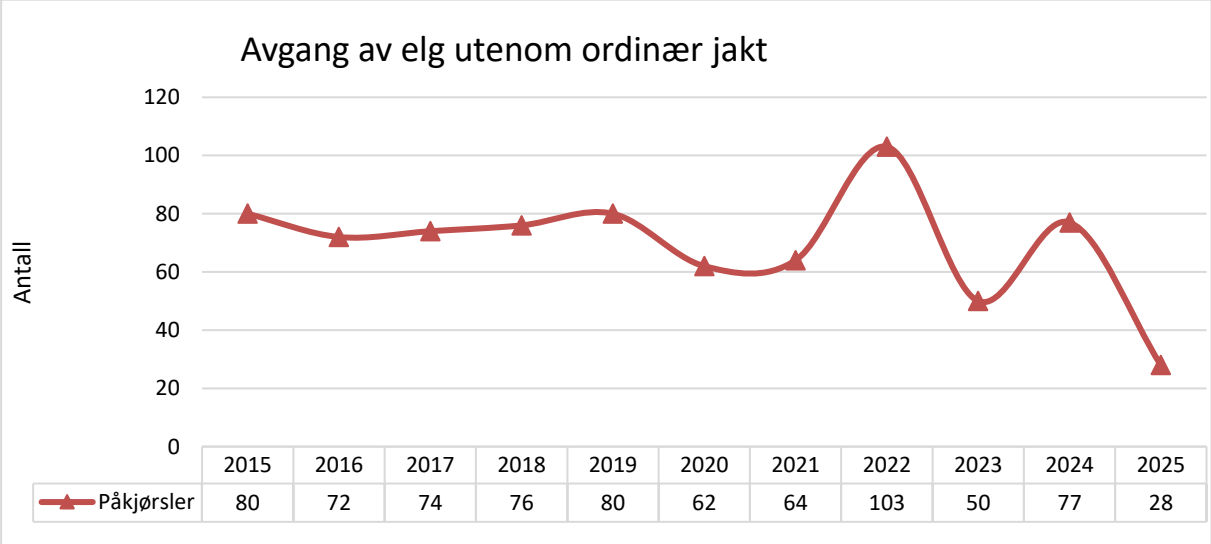

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Påkjørsler	80	72	74	76	80	62	64	103	50	77	28

Figur 16 viser avgang av elg utenom ordinær jakt drept i trafikken for perioden 2015-2025 i Rana kommune.

Figur 16 viser en svak reduksjon i antall påkjørsler med dødelig utfall, unntatt åren 2022 og 2024 som viser en økning. Året 2025 ble 28 elger drept i trafikken.

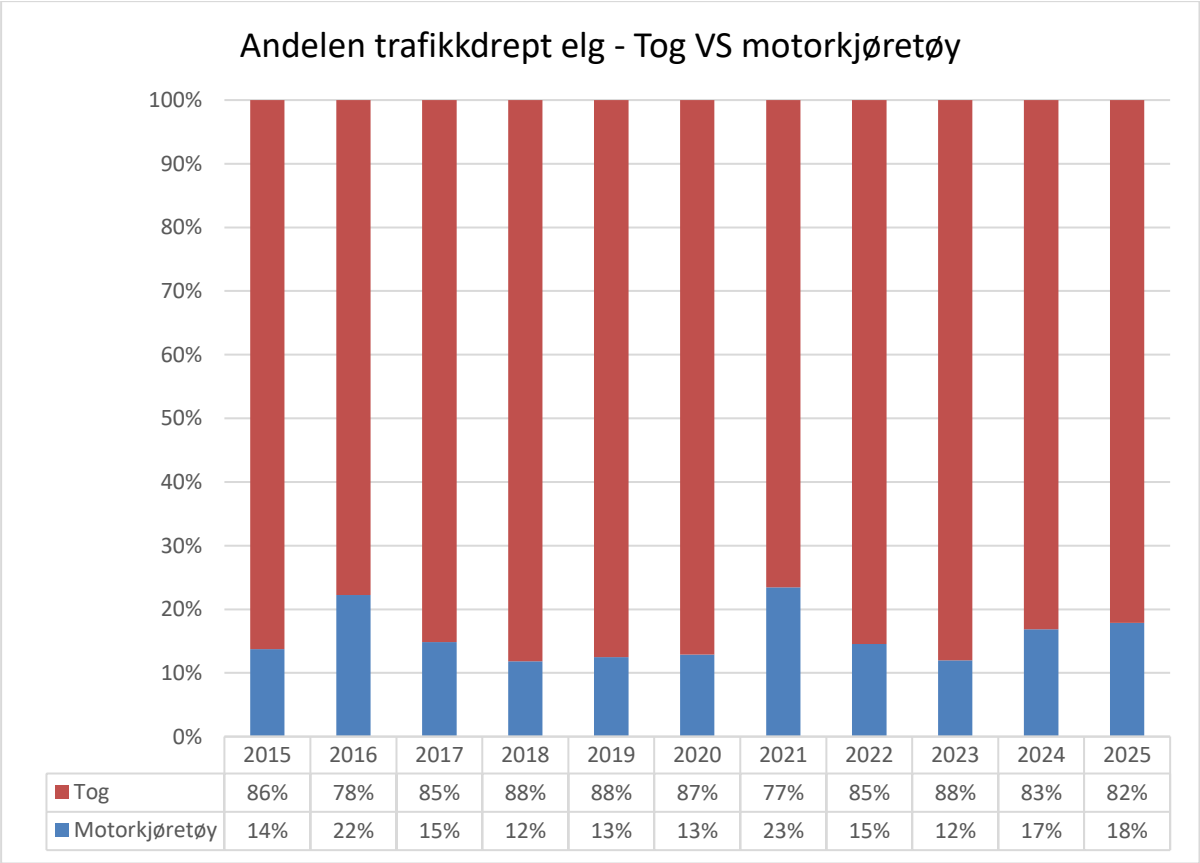

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tog	86%	78%	85%	88%	88%	87%	77%	85%	88%	83%	82%
Motorkjøretøy	14%	22%	15%	12%	13%	13%	23%	15%	12%	17%	18%

Figur 17 viser andelen trafikkdrept elg fordelt mellom tog og motorkjøretøy i perioden 2015-2025 i Rana kommune.

Figur 17 viset at forholdet mellom tog og motorkjøretøy stort sett er stabilt i hele perioden. Hovedandelen trafikkdrept elg blir påkjørt av tog.

Kommentar til målsetning 12:
Antall elgpåkjørsler er i 2025 med 28 trafikkdrepte elger godt under den fastsatte maksimumsgrensen på 60 trafikkdrepte elger per år. Bortsett fra årene 2022 og 2024 er det en klar nedadgående trend i antall elgpåkjørsler siden 2015. Største reduksjonen har, bortsett fra toppårene 2022 og 2024, vært de siste årene. Fremfor alt viltgjerde langs Nordlandsbanen mellom Stupforsen og Illhøllia tunnelen, samt andre forebyggende tiltak som løypekjøring for å hindre at elg trekker ned på jernbane og vei, antas å ha bidratt til denne reduksjon av trafikkdrept elg. I både 2022 og 2024 kom mer snø enn hva som er normalt, noe som kan forklare økningen av påkjørsler disse år. Kommunen bør fortsatt jobbe for å redusere antall påkjørsler av elg gjennom å holde samme avskyting av elg målperioden ut, samt være en pådrivere og støtte forebyggende tiltak langs jernbanen. BaneNOR har plan om å sette opp viltgjerde fra Skonseng bru og ned til Steinbekken under 2026. Kommunen støtter dette prosjekt og tror at det kommer å hjelpe til å holde antall påkjørsler på en lavere nivå.

Delmål – Rådyr

Målsetning 1: Kommunen skal oppfordre jaktrettighetshavere til å søke om godkjenning av rådyrvald

Tabell 2 viser andelen rådyrvald med og uten kvotefri tildeling i Rana kommune for perioden 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Antall godkjente rådyrvald	0	3	3	3
Kvotefri tildeling	0	2	2	2
Uten kvotefri tildeling	0	1	1	1

Tabell 2 viser en økning av antall vald og antall vald med og uten kvotefri tildeling fra 2022 til 2023. Fra 2023 til 2025 har antall rådyrsvald ikke endret seg.

Kommentar til målsetning 1:
Det ble åpnet for jakt etter rådyr i 2023. Da skjedde en økning i antall rådyrvald i tråd med målsetningen. Kommunen bør fortsette å jobbe mot jaktrettighetshavere for å øke andelen rådyrvald.

Målsetning 2: Det skal årlig rapporteres sett og skutt rådyr

Resultat: Ingen rapport om sett rådyr mottatt innenfor rapporteringsfristen. Skutt rådyr er mottatt fra alle godkjente rådyrvald. Et rådyr skutt i 2025.

Kommentar til målsetning 2:
Organiseringa av rådyrjakta antas å være under utvikling. Kommunen må jobbe ytterliggere mot rådyrvaldene for å få en tilfredsstillende organisering av sett og skutt rapporteringen.

Målsetning 3: Trafikkdrept rådyr skal ikke overstige 10 dyr pr år

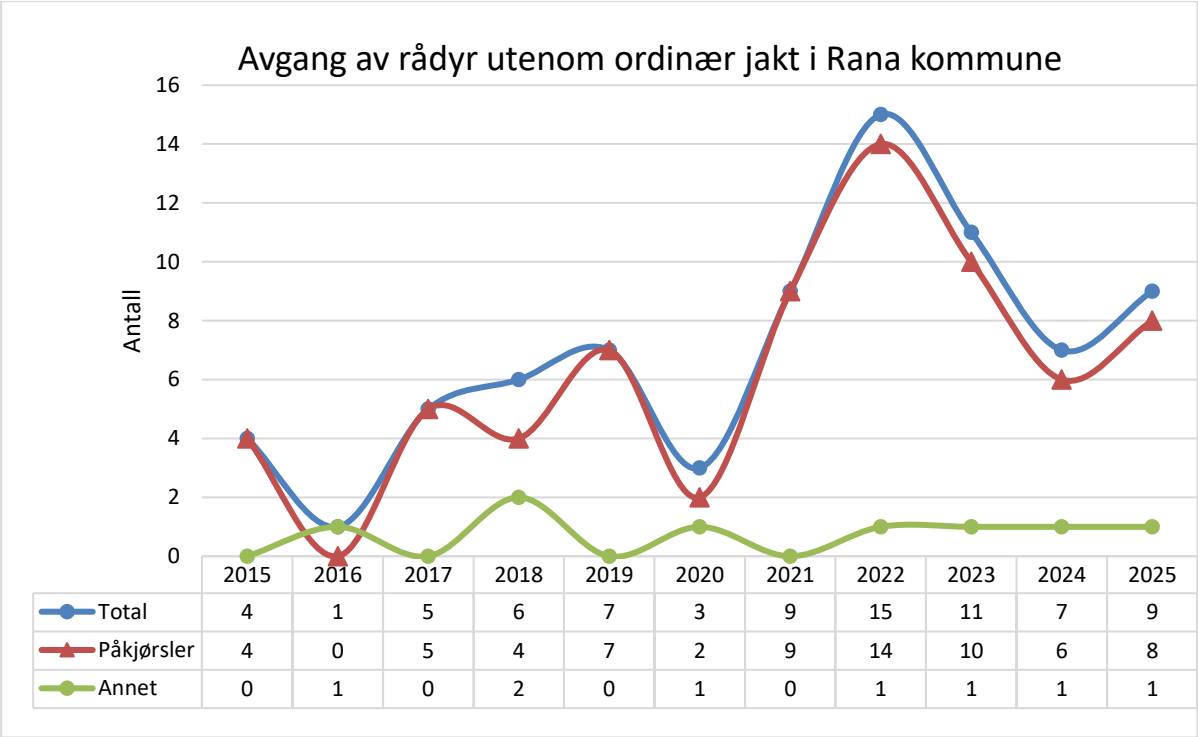

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Total	4	1	5	6	7	3	9	15	11	7	9
Påkjørsler	4	0	5	4	7	2	9	14	10	6	8
Annet	0	1	0	2	0	1	0	1	1	1	1

Figur 18 viser avgang av rådyr utenom ordinær jakt for perioden 2015-2025 i Rana kommune

Figur 18 viser en økende trend i totalavgang og antall påkjørsler med dødelig utfall. Kategorien annet viser en flat utvikling. Året 2021-2022 viser en kraftig økning av påkjørsler, etterfulgt av en reduksjon påfølgende år. I 2025 ble totalt 8 rådyr drept i trafikken.

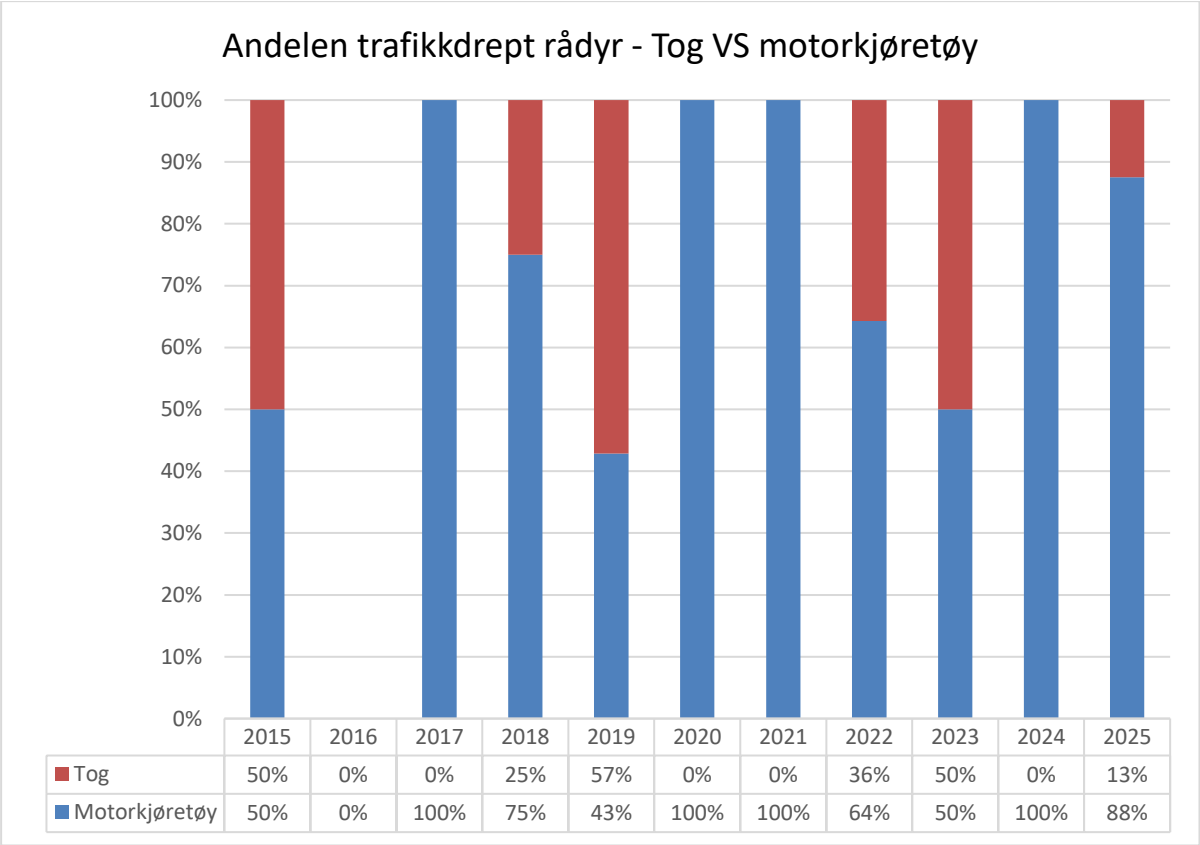

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tog	50%	0%	0%	25%	57%	0%	0%	36%	50%	0%	13%
Motorkjøretøy	50%	0%	100%	75%	43%	100%	100%	64%	50%	100%	88%

Figur 19 viser andelen trafikkdrept rådyr fordelt mellom tog og motorkjøretøy i perioden 2015-2025 i Rana kommune.

Figur 19 viset at forholdet mellom tog og motorkjøretøy varierer noe fra år til år. Hovedandelen trafikkdrept rådyr blir påkjørt av motorkjøretøy.

Kommentar til målsetning 3:
Økt bestandstetthet av rådyr antas å være en av hovedårsakene til den økte trenden av trafikkdrept rådyr. Antall trafikkdrepte rådyr er innenfor fastsatt målsetning. Kommunen bør fortsatt ha et spesielt fokus på bestandsregulering gjennom jakt og forebyggende tiltak langs vei.

Delmål – Hjort

Målsetning 1: Kommunen skal oppfordre jaktrettighetshavere til å søke om godkjenning av hjortevald

Tabell 3 viser andelen hjortevald med og uten bestandsplan i Rana kommune for perioden 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Antall godkjente hjortevald	0	3	3	3
Med bestandsplan	0	3	3	3
Uten bestandsplan	0	0	0	0

Tabell 3 viser en økning av antall vald og antall vald med bestandsplan fra 2022 til 2023. Fra 2023 til 2025 har ingen endring i antall vald og antall vald med eller uten bestandsplan skjedd.

Kommentar til målsetning 1:
Det ble åpnet for jakt etter hjort i 2023. Det bør jobbes ytterliggere mot jaktrettighetshavere for å øke andelen hjortevald.

Målsetning 2: Det skal kun tildeles ikke-produktive hjort som kalv og ungdyr, for å etablere en stabil og sterk bestand av voksne dyr som reproduserer.

Resultat: Det er totalt tildelt 63 hjort per år til hjortevald med godkjent bestandsplan. Bestandsplanenes avskytingsplan er i tråd med den kommunale målsetningen.

Kommentar til målsetning 2:
Avskytingsplanene er i tråd med målsetningen.

Målsetning 3: Det skal årlig rapporteres sett og skutt hjort
Resultat: Sett hjort er mottatt fra et hjortevald, mens skutt hjort er mottatt fra alle godkjente hjortevald. En sett hjort og null skutt hjort i 2025.

Kommentar til målsetning 3:
Organiseringa av hjortejakta antas å være under utvikling.